

Sametová revoluce a následný vývoj, které bezesporu představují jeden z největších přelomů v dějinách českého národa, přinesly nejenom změny ve sféře ekonomické, ale také v oblasti ideové. Postupem času je možné vidět, že na jedné straně hospodářská reforma země sice směřuje ke zdárnému cíli, na druhé straně duchovní obroda národa, která byla tak očekávána, bohužel v dostatečné míře nenastala. Nechci se zde zabývat detaily "ideového vývoje českého národa za posledních patnáct let", rád bych se ale pozastavil nad problémy českého pohraničí, které přinesl společenský rozvoj por. 1989.

V pohraničních regionech si lidé bolestně uvědomili v konfrontaci se zkušeností od našich západních sousedů, že dosavadní vývoj jednoduše není udržitelný. Tak jako všichni občané i oni by rádi bydleli v kraji, ke kterému cítí onen zvláštní vztah domova, na který by mohli být hrdí. Na rozdíl od lidí bydlících ve vnitrozemí narazili při "znovuobjevování" svého kraje na skutečnost, že tento není krajem jejich předků. Ve společenských vědách nazýváme tento stav kulturní diskontinuitou.

Jak se s touto hořkou skutečností vyrovnat, jak naložit se zdejšími dědictvím a jak probudit v lidech potřebu starání se o takovou zemi, to jsou otázky, které lidé v pohraničí dodnes musí řešit. Vyrovnání se s touto realitou se ukázalo jako jeden z největších problémů porevolučního vývoje pohraničí, o čemž svědčí dodnes mdlá diskuse o zdejších kulturních dědictvích, téměř neexistující komunikace s německými krajanskými sdruženími, stále se udržující kořistnický vztah k oblasti Sudet a jednodimenzionální pohled na česko-německé dějiny.